

Pozdravljena učenka/pozdravljen učenec.

- Pošiljam ti **gradivo, navodila za obravnavo snovi**, ki jo je potrebno **predelati** v tem tednu (20. 4. – 24. 4. 2020).
 - Če ti kaj ne bo jasno, me lahko starši kontaktirajo vsak dan od 7.00 do 15.00 na moj elektronski naslov: dolgan.barbara@gmail.com
-

Učna tema: RAPSODIJA in F. LISZT

- Priložen **slikovni material** predelaj; **prebereš o skladatelju**, si **ogledaš slikovno gradivo** in **poslušáš** priložene posnetke / označeni so s slušalkami:

F. Liszt: Madžarska fantazija št. 1;

link: <https://www.youtube.com/watch?v=odCGRLhMdKc>,

F. Liszt: Madžarska rapsodija št. 2 za klavir;

link: <https://www.youtube.com/watch?v=ALqOKqOM6ho>,

F. Liszt: Madžarska rapsodija št. 2 za orkester;

link: <https://www.youtube.com/watch?v=goeOUTRy2es>,

ZANIMIVOST: ALI PREPOZNAŠ TO GLASBO?

link 1: <https://www.youtube.com/watch?v=-9MSF0zLPqo>,

link 2: <https://www.youtube.com/watch?v=PmGUbr9Ovic>,

link 3: <https://www.youtube.com/watch?v=jrmm97PueJg>.

- **V zvezek** si zapiši **snov**, ki je na slikovnem gradivu **označena z »dečkom s svinčnikom«** in je **ČRNE** barve!
- **Naslov: RAPSODIJA in F. LISZT**; in nato nadaljuješ z **zapisovanjem snovi** ter **poslušanjem glasbenih del** (tudi posnetke si zabeleži!) ...
- **Za začetek se spomni pojma »VIRTUOZ«?** Ali veš kdo je to?
VIRTUOZ je **glasbenik, ki mojstrsko obvlada petje, ali igranje na glasbilo**; v športu bi bil virtuoz npr.: kolesar Primož Roglič (= športni šampion).
- O obravnavani snovi lahko zapis najdeš tudi v **e učbeniku**, ki je **prosto dostopen na spletu**. Prilagam **link za trenutno obravnavano snov**; ta se nahaja na tej in na naslednjih straneh (premikaš se s puščico, ki jo najdeš desno / levo spodaj); link: <https://eucbeniki.sio.si/gum8/3209/index3.html>.

RAPSODIJA

F. Liszt: Madžarska fantazija št. 1

link: <https://www.youtube.com/watch?v=odCGRLhMdKc>

Za uveljavitev rapsodije je zaslužen skladatelj F. Liszt.

Rapsodija je svobodna, enostavna instrumentalna oblika, v katero so vtakani ljudski napevi.

F. Liszt: Madžarska rapsodija št. 2 za klavir

link: <https://www.youtube.com/watch?v=ALqOKqOM6ho>

F. Liszt: Madžarska rapsodija št. 2 za orkester

link: <https://www.youtube.com/watch?v=goeOUTry2es>

PREPIŠI V ZVEZEK

– izpustiš navedene spletne strani posnetkov / glasbena dela prepíšeš **IN POSLUŠAŠ!**

Franz Liszt: II. OGRSKA RAPSODIJA

PRVA TEMA

Lento a capriccio

DRUGA TEMA

Andante mesto

LASSAN

TRETJA TEMA

FRISKA

Vivace

lassan (madž.) = počasi
friska (madž.) = veselo, strastno

SKRIBNO PREBERI!

- Kaj pomeni beseda virtuoz? Glasbenik, ki mojstrsko
obvlada tehniko igre ali petja do popolnosti.

Navdušeno občinstvo na Lizstovem koncertu

SKRIBNO PREBERI!

Franz Liszt se je rodil leta **1811** na Madžarskem, upravitelju dvora **Esterhazy**, ki je tudi kot **čudežni otrok** že s **šestimi** leti navduševal občinstvo na svojih koncertih.

Lisztovo življenje je bilo pestro, polno dogodkov, potovanj in srečanj z umetniki. Za potovanje si je dal izdelati **bivalni voz** (motoshome). Znano je, da je imel leta **1846** koncert tudi v **Rogaški Slatini**. Dobro je poznal klavir in njegove posebnosti, zato je znal izkoristiti vse njegove možnosti. V igranje je vpeljal novo **tolkalsko tehniko**, v svoje kompozicije za ta instrument pa novo **zvočnost**. Njegov največji ustvarjalni dosežek so klavirske skladbe.

SKRBNO PREBERI!

Liszt je utelešal ideal romantičnega **virtuoza**.

Njegovo obvladovanje klavirja je mejilo na demonično. Ob njegovih nastopih so poslušalci padali v ekstazo, ženske so ga oboževale, mogočniki so se mu klanjali. **V življenju je dosegel vse, kar si le lahko želi umetnik.**

Bil je v središču evropske romantike, prijateljaval je s kronanimi glavami in z damami iz visoke družbe, poznal pa je tudi največ je duhove svojega časa.

Njegov opus za klavir je velikanski. Poleg dveh klavirskih koncertov ter sonate obsega vrsto krajših skladb, etud, parafraz, variacij in intimnih glasbenih utrinkov. Poznan je tudi po svojih simfoničnih pesnitvah.

Izid dolgoletnega prijateljavanja s priležnico **Marie d'Agoult** so trije otroci (2 hčerki in sin), med njimi najbolj znana hči **Cosima**, ki se je sprva poročila z znamenitim Hansom von Bülowom, nato pa se zaljubila in tudi poročila z Richardom Wagnerjem.

Franz Liszt ni bil samo klavirski skladatelj, ampak je skladal tudi za **simfonični orkester**. V skladbi **Madžarska rapsodija** (skladba z ljudskimi napevi), je uporabil madžarske ciganske melodije in ritme.

V opus **Franza Liszta** spada tudi okoli **400** priredb različnih glasbenih del (simfonij, oper in drugih skladb) drugih skladateljev, ki jih je priredil za klavir.

SKRBNO PREBERI!
NE POZABI
POSLUŠATI
NAVEDENIH
ODLOMKOV!

ZANIMIVOST: ALI PREPOZNAŠ TO GLASBO?

link 1: <https://www.youtube.com/watch?v=-9MSF0zLPqo>

link 2: <https://www.youtube.com/watch?v=PmGUbr9Ovic>

link 3: <https://www.youtube.com/watch?v=jrmm97PueJg>

To Madžarsko ljudsko pesem je F. Liszt uporabil v svoji Madžarski fantaziji št. 1; poslušal si jo na začetku te snovi.

Skrbno preglej notni tekst in odgovori na zastavljena vprašanja!

Odgovore zapisuješ v zvezek – vprašanj ti ni potrebno prepisati; zabeleži le: delo z notnim tekstom!

DELO Z NOTNIM TEKSTOM – odgovori na zastavljena vprašanja; pri odgovorih si pomagaj z notnim tekstom!

Magasan repül a daru
Čez nebo žerjav leti
(Slovensko besedilo Breda Oblak)

Madžarska ljudska

1. Ma - ga - san re - pül a da - ru, szé - pen szél,
1. Čez ne - bo žer - jav le - ti in po - je si.

Ha - rag - szik rám az én ró - zsám mert nem szél.
mo - ja ro - ži - ca je - zi se, več je ni.

Ne ha - ra - gadj, è - des ró - zsám so - ka - ig;
Ne hu - daj se ro - za mo - ja na - me ti,

Ti - éd le - szek, ti - éd le - szek ko - por - sóm be - zár - tá - ig.
zvest o - stat ti bom do gro - ba, vse do kon - ca svo - jih dni.

2. Vetettem teljes violát, nem költ ki,
Üzentem a galamboknak, nem jött ki.
De juthatsz még oly keserves időre,
Eljönneél még, kijönnél még az en izenetemre.

2. Vrtnico zasedil sem, a se suhi.
Deklici poslal vabílo, a nje ni.
Toda, kaj če grenki čas vse spremeni,
takrat deklica vabílo boš zaman čakala ti.

a.) Zapiši **naslov** pesmi!

b.) Ali je pesem **ljudska / umetna**, kdo je **skladatelj**?

c.) Koliko **kitic besednega dela** vsebuje pesem?

d.) Ali zasediš v pesmi del, ki se **ponavlja**?

e.) **Prepiši del besedila**: od 1. do vključno 8. takta pesmi (le 1. kitico)!

f.) **Naštej vsaj tri/3 tonska trajanja**, ki jih zaslediš v notnem tekstu!

g.) Poimenuj **pavzo**, ki se v pesmi pojavi!

